

प्रकृतिं पुरुषं चैव कशेत्रं कशेत्रज्ञमेव च ।

एतद्वेदितुमिच्छामि ज्ञानं ज्ञेयं च केशव ॥ १३.१ ॥

prakṛtiṃ puruṣaṃ caiva kṣetraṃ kṣetrajñameva ca ।
etadveditumicchāmi jñānaṃ jñeyaṃ ca keśava ॥ 13.1॥

श्रीभगवानुवाच ।

śrībhagavānuvāca ।

इदं शरीरं कौन्तेय कशेत्रमित्यभिधीयते ।

एतद्यो वेत्ति तं प्राहुः कशेत्रज्ञ इति तद्विदः ॥ १३.२ ॥

idaṃ śarīraṃ kaunteya kṣetramityabhidhīyate ।
etadyo vetti taṃ prāhuḥ kṣetrajña itī tadvidaḥ ॥ 13.2॥

कशेत्रज्ञं चापि मां विद्धि सर्वकशेत्रेषु भारत ।

कशेत्रकशेत्रज्ञयोर्ज्ञानं यत्तज्ज्ञानं मतं मम ॥ १३.३ ॥

kṣetrajñaṃ cāpi māṃ viddhi sarvakṣetreṣu bhārata ।
kṣetrakṣetrajñayorjñānaṃ yattajjñānaṃ mataṃ mama ॥ 13.3॥

तत्कशेत्रं यच्च यादृक्क यद्विकारि यतश्च यत् ।

स च यो यत्प्रभावश्च तत्समासेन मे शृणु ॥ १३.४ ॥

tatkṣetraṃ yacca yādṛkca yadvikāri yataśca yat ।
sa ca yo yatprabhāvaśca tatsamāseṇa me śṛṇu ॥ 13.4॥

ऋषिभिर्बहुधा गीतं छन्दोभिर्विविधैः पृथक् ।

ब्रह्मसूत्रपदैश्चैव हेतुमद्भिर्विनिश्चितैः ॥ १३.५ ॥

ṛṣibhirbahudhā gītaṃ chandobhirvividhaiḥ pṛthak ।
brahmasūtrapadaiścaiva hetumadbhirviniścitaiḥ ॥ 13.5॥